

plotom. Bolje, da gledamo črno, da vidimo v nasprotniku našem združene vse zlobne lastnosti, kolikor jih gre v črno človeško dušo, ne pa, da bi mu slepo zaupali, kajti on svojo pogubo skriva in je z židom v tem oziru pravi, rodni brat.

Na stražo toraj, slovenski kmetje!

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

II. Lep sad utegnejo obroditi med slovensko mladežjo knjige, ki jih je naša družba darovala in razdelila po vseh pokrajinah. Tajništvo je po zapisnikih preračunilo, da je bilo raznih molitvenih, šolskih, podučnih, zabavnih knjig poprečno razdeljenih na Koroškem: čez 2500, na Štajarskem krog 1000, na Primorskem krog 700 in na Kranjskem 600, toraj približno 5000 izvodov. Ako temu pridenemo še razna učila in šolske pomočke, smelo trdimo, da je družba tudi v tem obziru dosegla svoj namen.

III. Nadaljni vspeli družbin so pač podpore v novih, ki jih je vodstvo podelilo raznim občinam za zgradbe šol pod pogojo, da so in bodo učilnice slovenske. O dotičnih svotah obvesti slavno skupščino itak vodstveni tovariš gosp. dr. Vošnjak, kar spada v njegovo področje. Tajništvo naj sme le pristaviti: Vodstvo ima voljo vsem ustreči, vse take občine podpreti, — a dajte nam denarjev!

IV. Na Koroškem — utegnil bi kdo pripomniti — niste še ničesar dosegli. A pomislimo! Vsaka reč se ponatorno razvija. Res še nismo privojskovali slovenske šole, po kateri tako vzdihujejo naši bratje; a mobilizovali smo — čast in hvala posameznim rodoljubom koroškimi — narodno armado, ki ne bo mirovala prej, da ne zmaga slovenska in katoliška šola, — poudarjam, gospôda moja. — „in katoliška“, — kajti ondi, žal, pojemlje verski duh, kjer je slovenska mladež izročena renegatnemu ali celó nemškemu učiteljstvu, ki vidi svojo glavno nalogo v tem, da naši deci ubija nemščino v glavo. V sedanjih ondotnih razmerah pač ne trdim presmelo, če rečem: Zgubijo slovenstvo, zgubijo tudi verstvo. Renegat zataji čestokrat tudi svojo vero. O, da bi merodajni faktorji vendar enkrat spregledali, da nevarnost ondotnemu ljudstvu ne preti od slovenstva, pač pa od nemštva!

Naših najstj. podružnic na Koroškem je vmesilo kvas narodni zavesti, katere, upamo, več ne bodo pogasili mrzli curki nasprotni sile. Če opazujemo ondotne kmete, v katerih še veje pravi verski duh, prirodna poštenost slovenska, kako so neustrašeni junaki v borbi za slovensko šolo, moramo jim izreči svoje občudovanje in globoko spoštovanje. Ker so njihove zahteve in prošnje utemeljene v božjih in člo-

veških pravicah, pa tudi v naših državnih zakonih, morale se bodo prej ali slej uslišati; škoda je za nas, ker se zgublja čas — in zgublja ter odtuja naša slovenska deca.

V. A še jeden vspeli smemo zabeležiti. Obče priznana je potreba primerne berila za slovensko mladež. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo takih spisov, a iz raznih uzrokov — osobito denarnih — so zaostala enaka podjetja. Sosebno spečavanje je imelo zmirom svoje težkoče. Družba sv. Cirila in Metoda je neko sredotočje, krog katerega se zdaj še, hvala Bogu, zbira duhovska in svetna inteligencija, rodoljubne ženstvo in zavedno kmetstvo, torej je zelo pripravna izvesti gornji namen. Zato je njeno vodstvo sklenilo izdati „Knjižnico sv. Cirila in Metoda“. Povodom štiridesetletnice cesarjeve je prišel I. zvezek na svetlo, opisujoč bitje in žitje milega nam vladarja. II. zvezek pa seznanja mladino s praočetom naše cesarske rodovine, z Rudolfom Habsburškim. III. zvezek jej kaže prepoditelja slovenskega šolstva, Valentina Vodnika. Kritika v naših listih se je izrekla pohvalno, da, celo laskavo. Prvima snopičema veljavo povzdigne še to, da so ji na spoštljivo vodstveno prošnjo vis. c. kr. deželni šolski sveti na Kranjskem in Primorskem priporočili vsem podrejenim oblastvom v nakup in razširjanje med mladež; od vis. deželnih šolskih svetov na Štajarskem in Koroškem pa še ni odgovorov. Izpeljivo pa je to podjetje, če pomislimo na svojih čez osemdeset podružnic. Ako vsaka razproda samo pol stotine izvodov, spravimo v slovenski svet vsakega spisa čez 4000 izvodov. Zato se usojamo častitim skupščinarjem to zadevo prav toplo priporočiti. V kratkem vodstvo razpošlje dotično okrožnico vsem podružničnim načelnictvom. Ako se nam to obnese, razširimo knjižnici delokrog za razne pedagogijske spise po vzgledu „Hrvaškega pedagogijskega zbora“.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Natisek v kopitu.

V časih zapazi človek, da konj pošepne ali pa vzdiguje nogo, če stoji in to tako, da mu vidiš bolečino, samo kje da je ona, to se ne vidi na prvo, kajti nič se ne pozna ni na nogi, ni na kopitu kaka rana. Nje še tudi ni, pač pa se napravlja konju natisek in sicer na spodnjem delu, v meči kopita. Ako se namreč meso konju v kopitu stisne ali kje kako natise, tedaj nastane ne samo bolečina v hipu, ampak začne se po gostem nabirati pod kožo in to je potem pravi pravcati natisek, enak temu, ki se nareja bosonogim dečkom, ako tekó po kameniti stezi.